

Asia: VN/26666/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi ammattikorkeakoululain ja opintotukilain muuttamisesta (kaksoistutkintouudistus)

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantajan näkemykset ammattikorkeakoululain ensihoitaja-, kättilö- ja terveydenhoitajakoulutusta koskevista muutoksista

Suomen Terveystenhoitajaliitto kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi koskien ensihoitaja-, kättilö- ja terveydenhoitajakoulutusta. Annamme lausunnon lähinnä terveydenhoitajakoulutuksen näkökulmasta, koska liitollemme kuuluu ko. ammattiryhmistä vain terveydenhoitajan laaja-alainen edunvalvonta.

Suomen Terveystenhoitajaliitto näkee tärkeäksi, että terveydenhoitajakoulutus on esitetyn mukaisesti edelleenkin mahdollista suorittaa yhtenäisenä koulutuksena sairaanhoitajakoulutuksen kanssa. Ammattikorkeakoulut voivat siis toteuttaa terveydenhoitajakoulutuksen nykyiseen tapaan opetussisällöiltään integroituneessa koulutusohjelmassa ja toisen asteen koulutuksen suorittaneet voisivat jatkossakin hakeutua suorittamaan suoraan ensihoitajaksi ja terveydenhoitajaksi tähtäävää koulutusta.

Tälläkin hetkellä maamme ammattikorkeakouluissa on ollut mahdollisuus hakeutua sairaanhoitaja-, kättilö- tai ensihoitaja-tutkinnon jälkeen suoritettavaan 60 opintopisteen terveydenhoitajatutkintoon johtavaan koulutukseen, joka esityksen mukaisesti olisi jatkossa myös laissa määriteltyä. Terveystenhoitajaliitto näkeekin tärkeäksi sen, että myös sairaanhoitajatutkinnon suorittaneiden kouluttautuminen terveydenhoitajaksi, ensihoitajaksi tai kättilöksi on mahdollistettu. Näin koulutuspolut pysyvät sujuvina ja koulutusten kokonaispituudet eivät poikkea nykyisistä. Pidämme myös kannatettavana ehdotusta, jonka mukaan terveydenhoitajakoulutuksen saisi suorittaa vuotta sen tavoitteellista suorittamisaikaa pidemmässä ajassa.

Lakiesityksessä ehdotetaan nyt muutettavaksi ammattikorkeakoululakia siten, että ensihoitajakoulutus, terveydenhoitajakoulutus ja kättilökoulutus eivät olisi enää tutkintoon johtavaa koulutusta, vaan niitä toteutettaisiin kyseisiä koulutuksia koskevien ammattikorkeakoululakiin

lisättävien uusien säännösten nojalla, jolloin terveydenhoitajakoulutuksen tavoitteellinen suoritus aika olisi 1 lukuvuosi. Tätä esitystä Terveydenhoitajaliitto ei pidä perusteltuna.

Lakiesitystä on nyt perusteltu päällekkäisten korkeakoulututkintojen vähentämisellä ja koulutuspolkujen sujuvoittamisella.

Pyydämme kuitenkin huomioimaan, että terveydenhoitajan tutkintokoulutukset toteutuvat edellä esitettyyn tapaan jo tälläkin hetkellä maamme ammattikorkeakouluissa täysin tässä lakiesityksessä esitetyn pituisina (eli toisen asteen jälkeen suoritettavana neljävuotisena yhtenäisenä koulutuksena sisältäen sairaanhoitajakoulutuksen tai vaihtoehtoisesti sairaanhoitaja-, kätilö- tai ensihoitaja-tutkinnon jälkeen suoritettavana 60 opintopisteen terveydenhoitajatutkintoon johtavana koulutuksena.) Uudistuksella ei siis olisi vaikutusta opintopolun pituuteen.

Terveydenhoitajatutkinnon osalta kyseessä ei myöskään ole päällekkäiset tutkinnot vaan kaksi erilaista mahdollisuutta suorittaa kansallisiin tarpeisiin kehitetty ja kansainvälisesti uniikki terveydenhoitajan tutkinto. (60 opintopisteen terveydenhoitajan tutkintoon johtava koulutus on lähtökohtaisesti mahdollistanut aiemmin sairaanhoitajan, kätilön tai ensihoitajan ammatin valinneille henkilöille jatkokouluttautumisen lyhyemmällä koulutusajalla ja ilman nelivuotisen kaksoistutkinnon suorittamista, kun aiemmin suoritettu sairaanhoitajatutkinto on voitu hyväksilukea uuteen ammattitutkintoon opiskellessa.) Ainoa todellinen muutos nykytilanteeseen verrattuna olisi ainoastaan se, että terveydenhoitajan koulutus ei jatkossa johtaisi tutkintoon, millä olisi vaikutusta myös koulutusten rahoitukseen.

Koska tällä hetkellä ammattikorkeakoulujen rahoitus perustuu tutkintoihin ja esityksen mukaisesti ammattikorkeakoulujen tulisi jatkossa tarjota mahdollisuus suorittaa esim. terveydenhoitajakoulutus myös ammattikorkeakoulututkinnoista erillisenä kokonaisuutena, tulisi koulutuksen rahoitus varmistaa jo lakimuutoksen yhteydessä. Rahoituksen olisi oltava riittävä laadukkaaseen opetuksen mahdollistamiseksi myös jatkossa. Koulutuksen rahoituksen turvaaminen tukee myös näkemystä, että terveydenhoitajakoulutus tulee jatkossakin säilyä tutkintokoulutuksena

Edellä kuvatuin perustein Suomen Terveydenhoitajaliitto katsoo, että terveydenhoitajakoulutus tulee jatkossakin toteuttaa mm. lääkäri- ja sairaanhoitajakoulutuksen tavoin lakisääteisenä tutkintoon johtavana koulutuksena, jonka olemme tuoneet esiin myös meneillään olevan ammattihenkilölain uudistamisen yhteydessä.

Terveydenhoitajan lakisääteinen tutkintokoulutus vertautuu hyvin esim. tämänhetkiseen lääkärikoulutukseen, <https://www.laakarilehti.fi/terveydenhuolto/kaksivaiheinen-laakarikoulutus-otettiin-kayttoon/>

Terveydenhoitajatutkinnon osalta on myös hyvä muistaa, että muissa Pohjoismaissa terveydenhoitajakoulutus on sairaanhoitajakoulutuksen jälkeen suoritettava tutkintoon johtava koulutus.

Terveystenhoitajakoulutuksen säilyttämistä tutkintoon johtavana koulutuksena, joka sisältää sekä sairaanhoitaja- että terveydenhoitajatutkinnon ja laillistuksen molempiin ammatteihin tukevat myös monet ammatilliseen osaamiseen liittyvät tekijät:

- Esitetyssä terveydenhoitajan säädöspohjaisessa erillisessä koulutuksessa ei ole määritelty ammatissa edellytettävän kliinisen harjoittelun määrää ja laatua. Kun opiskelijat tulevat koulutukseen hyvin erilaisella työkokemuksella, tullaan harjoittelujen suunnittelu tekemään opiskelijakohtaisesti ja koulutus ei siis takaa tasavertaista ammatillista osaamista.

Koulutuksen tulisi kuitenkin työelämän tarpeita ajatellen toteutua sekä sisällöltään että työharjoittelun osalta samantasoisena, koulutusorganisaatiosta riippumatta, mikä voidaan sitovasti varmistaa vain laissa säädetyllä, tutkintoon johtavalla koulutuksella.

- Miten työnantajat suhtautuisivat jatkossa siihen, että osalla (aiemmin valmistuneet) on olemassa terveydenhoitajan tutkinto ja osalla koulutus? Miten varmistetaan tällä hetkellä vetovoimaisen terveydenhoitajakoulutuksen veto- ja pitovoima työmarkkinoilla?
- Lain mukaisesti terveydenhoitajatutkinto on myös edellytys toimimiselle tietyissä työtehtävissä, esim. neuvolatyössä ja kouluterveydenhuollossa.

Lausunnonantajan näkemykset ammattikorkeakoululain ammatillista opettajakoulutusta koskevista muutoksista

Ammatillisen opettajakoulutuksen säädösten tarkentaminen selkeyttää ammatillisen opettajakoulutuksen tunnistettavuutta ja asemaa. Ammatillista opettajakoulutusta koskien voimme yhtyä OAJ:n antamaan lausuntoon.

Lausunnonantajan näkemykset opintotukilain muutoksista

-

Saarinen Aija
Suomen Terveystenhoitajaliitto STHL ry